

# Metoda bugetării sensibile la dimensiunea de gender

Eugenia Veverița,  
Expert în managementul  
finanțelor publice

# Definiția

- GRB este activitate de promovare a egalității de gen în politicile macroeconomice și bugetare egal pentru toate păturile populației

## Definiția Consiliului Europei

modalitatea de integrare a dimensiunii de gen în procesul bugetar. Aceasta înseamnă o evaluare bazată pe dimensiunea de gen a bugetelor, care încorporează perspectiva de gen la toate nivelurile procesului bugetar prin restructurarea veniturilor și cheltuielilor, în scopul de a promova egalitatea de gen

# Ce este bugetare sensibilă la gender (GRB)?

- Contribuie la o bună guvernare și la prestarea eficientă a serviciilor publice
- Este modalitatea de a lega politica de egalitate de șanse cu politica macroeconomică
- Este bazat pe premisa că bugetele nu sunt gender neutre
- Nu este un buget si/sau proces separat
- Este modul de accelerare a integrării dimensiunii de gen în elaborarea politicilor
- Înseamnă un control mai eficient al rezultatelor bugetare

# Obiectivele cheie a bugetării din perspectiva de gen



Îmbunătățirea  
egalității de gen

Implementarea  
angajamentelor  
internaționale din  
perspectiva de gen

# Analiza bugetului din perspectiva de gender



Clarifică  
diferențele de  
gender

Includ oare  
politicile  
aceste  
diferențe?

Includ  
programele  
bugetare  
problemele  
de gender?  
Sunt acestea  
orientate spre  
a soluționa  
inechitatea de  
gen?

# Includerea angajamentelor în documentele bugetare

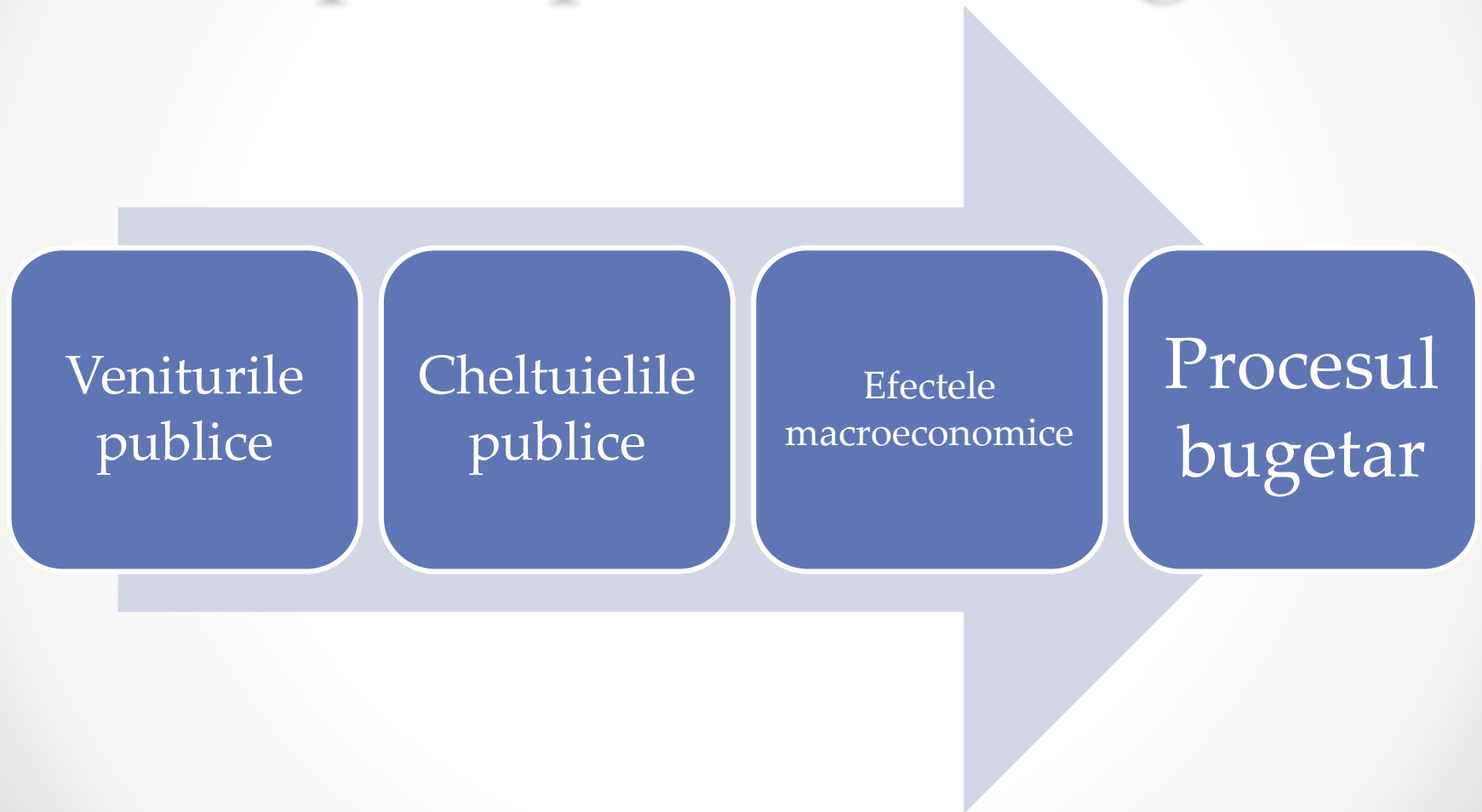
Documentele bugetare tin cont de documentele strategice privind drepturile omului

- Nediscriminarea
- Egalitate
- Participarea

Angajamentele naționale sa se regăsească în strategiile sectoriale

- Este responsabilitatea ministerelor de linie

# Cum analizăm bugetul din perspectiva de gen?



# Exemple de analiză

## Venituri

- **Impozit pe venit:** efectele pe piața muncii, reforma fiscală poate afecta diferit familiile monoparentale
- **TVA:** efecte asupra consumul de mărfuri
- **Tarife, taxe:** efectele de la utilizarea serviciilor de către diferite grupe sociale

## Cheltuieli

- **Programe separate** cu orientare spre egalitatea de gen
- **Programe generale** cu accent asupra problemelor bărbaților și femeilor
- **Bunuri publice** care acoperă necesitățile de gen (ex. acordarea spațiilor locative)

## Efecte macroeconomice

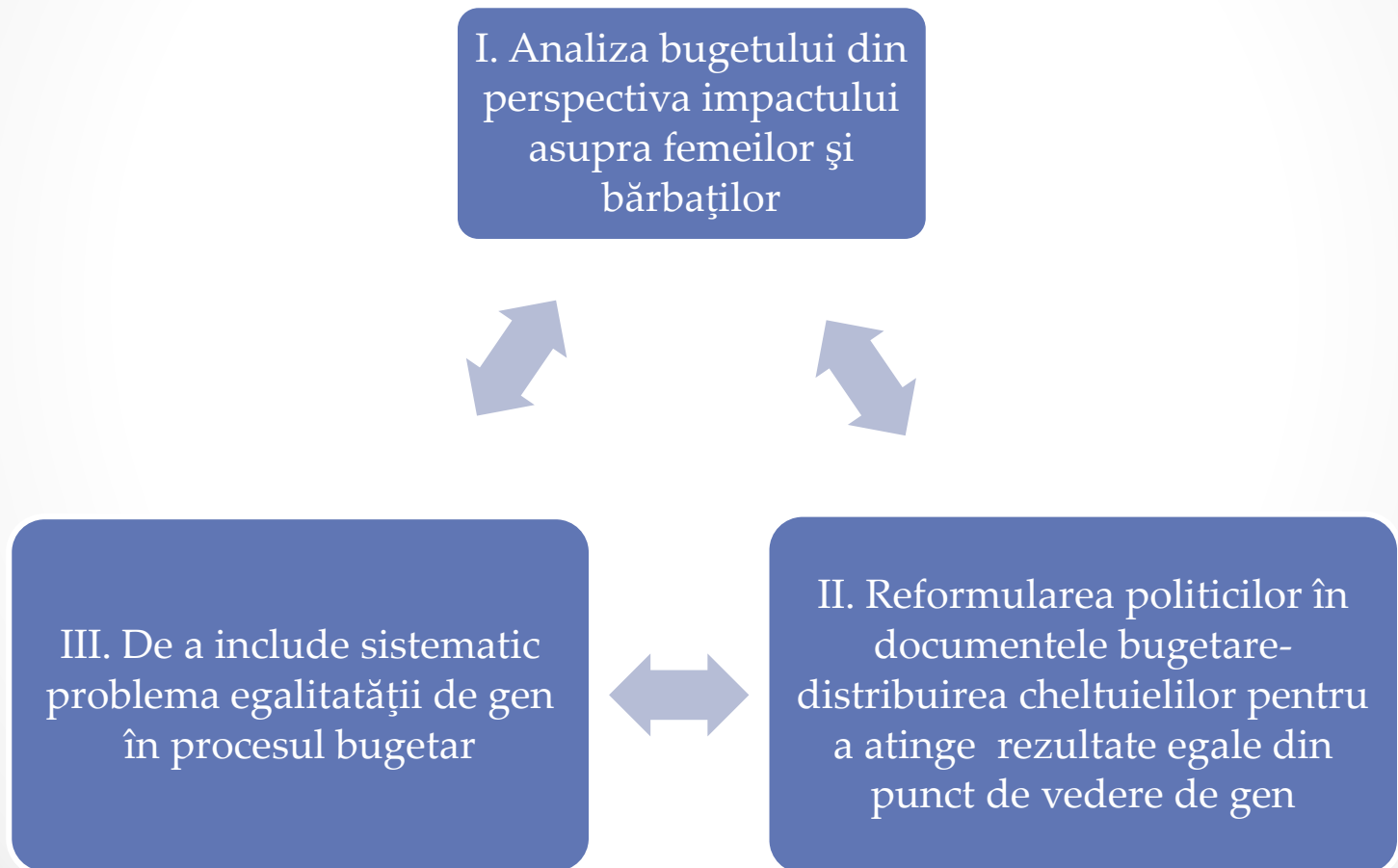
- Cât de efective sunt cheltuielile bugetare în atingerea țintelor naționale de gen
- Politicile de cheltuieli minimizează diferențele în salarizarea femeilor și bărbaților (independență economică)
- Distribuirea egală a lucrului neachitat

## Procesul bugetar

- Participarea (cine participă în formularea politicii, sunt luate în considerare ambele păreri)
- Sunt suficienți indicatori ce țin de dimensiunea dată
- Follow up în aplicarea politicilor de gender



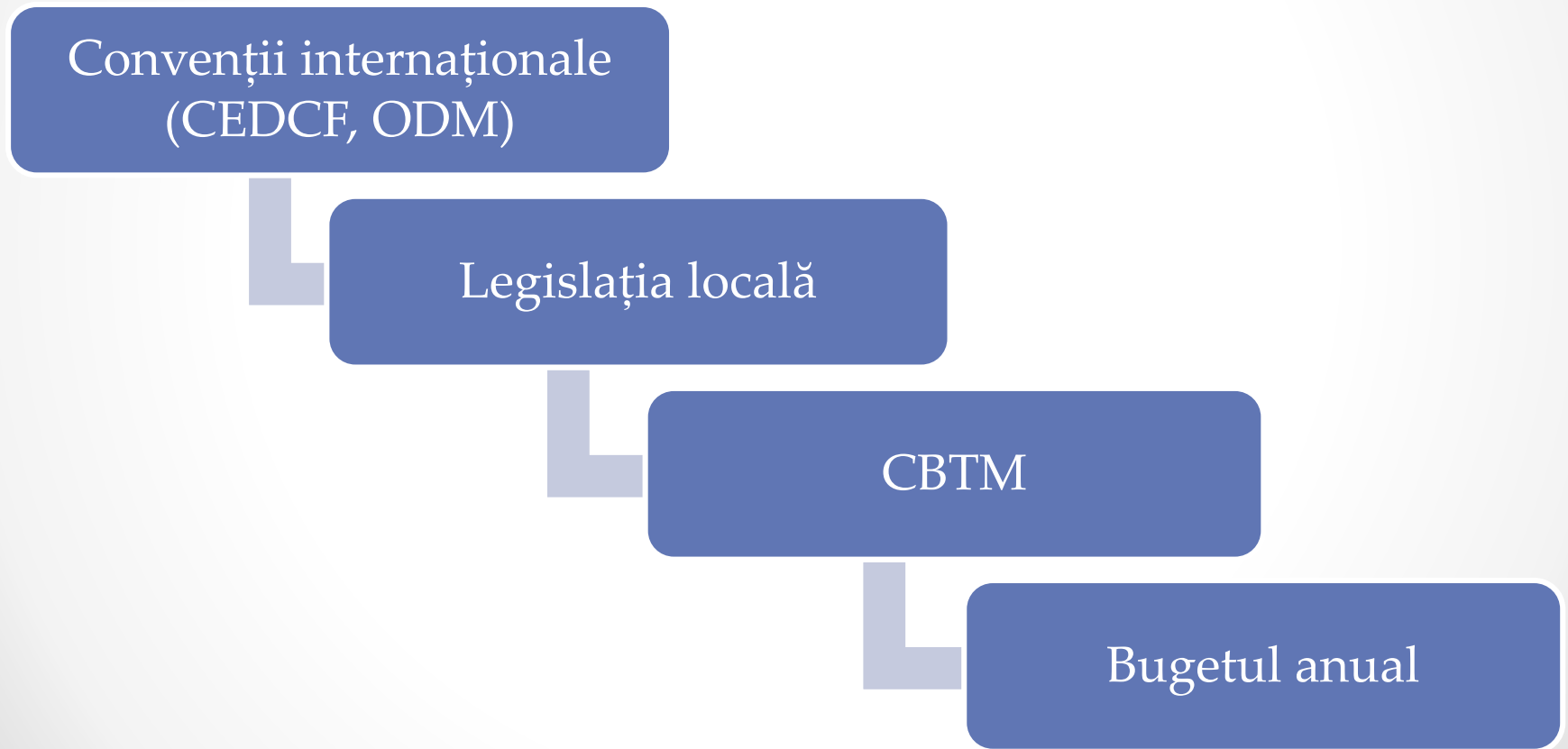
# Etapele de GRB



# GRB la diferite nivele

Nivelul	Responsabilitatea	Masuri
Central	Includerea GRB la nivel de lege	<ul style="list-style-type: none"><li>• Stabilește responsabilitatea de supervizare, responsabilitate și monitorizare</li><li>• Colectarea datelor și managementul sistemului</li><li>• Asigură resursele necesare pentru măsurile planificate</li><li>• Stabilește responsabilitatea de raportare</li></ul>
	Face legătura cu reforma bugetară	<ul style="list-style-type: none"><li>• Include procesele în BPP</li><li>• Stabilește scopurile, indicatorii, statistica dezagregată pe gen</li></ul>
Departamental	Abordare integrată	Susține și coordonează GRB la nivelul său de responsabilitate
Local	Prestare servicii	Transparență, participare comună
Program	Alocarea mijloacelor	Analiza grupului țintă

# Cum sunt respectate obiectivele în aspect de gen în procesul bugetar



# Metodele de analiză

- Sunt cheltuielile publice orientate atât spre bărbați, cât și spre femei? Cine sunt beneficiarii?
- Cât de eficientă este alocarea resurselor în acoperirea necesităților bărbaților și femeilor deopotrivă?
- Cât de eficientă este implementarea bugetului în realizarea obiectivelor globale în aspect de *gender*?
- Există o înțelegere a impactului particularităților de *gender* asupra realizării obiectului global?

# 3 studii de caz

- O analiză în aspect de *gender* a beneficiarilor bugetului pentru învățământ
- O analiză în aspect de *gender* a beneficiarilor programelor de pe piața muncii
- O analiză în aspect de *gender* prin intermediul elaborării profilurilor de pensii, în baza sistemului actual de pensii

# Discrepanțele în sistemul de pensii

*Asimetria în aspect de gender în pensii:*

- Formula de calcul diferă pentru bărbați și femei (vârsta de pensionare)
- In general, femeile au contribuții mai puține
  - ✓ vârsta de pensionare este mai mica
  - ✓ apelează la “întreg” concediul pentru creșterea copilului (cel remunerat și cel nemunerat)
  - ✓ program de lucru incomplet)

# Concluzii pentru sistemul de pensii

- Formula de calcul a drepturilor de pensii obtinute in vechiul sistem “remediază” într-o oarecare măsură faptul că femeile efectuează mai mult lucru neremunerat decât bărbații, nu și noul sistem
- De aceea, discrepanța va fi mai pronunțată în noul sistem dacă rolurile prevalente în aspect de gender nu se vor schimba
- Profilurile calculate relevă faptul că majoritatea femeilor se încadrează în profilurile cu limitele 440-670 lei, iar majoritatea bărbaților – 545-1080 lei

# Concluzii

- Analiza în aspect de gender ajută la direcționarea mai eficientă a cheltuielilor publice (pentru cea mai nevoiașă parte a populației) femei / bărbați, probleme etnice
- Prin integrarea perspectivei de gender în buget, această ajută la elaborarea metodelor de bună guvernare



# De unde începem?

- Trebuie să colectăm date dezagregate în funcție de gender
- Datele statistice să calcule indicatori utilizând info de gen
- Să fie realizate analize în aspecte de gen ca parte a planificării și formulării strategiilor – Naționale, sectoriale, CBTM, alte documente strategice

# ÎNTREBĂRI